

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 26. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Kjældgaard.*

2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Kjældgaard.*

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til fremme af færdsels-sikkerheden [af A. C. Normann m. fl.].

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om værn mod dumping m. v.

5) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om pas til danske statsborgere m. v.

6) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl.

7) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om overførelse af vejfundsmidler til dækning af særlige sygehusudgifter [af A. C. Normann m. fl.].

8) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående den planlagte nedrivning af Østifternes Kreditforenings bygning [af Bertel Dahlgaard og Skytte].

Mødet hævet kl. 14⁴⁵.

11. møde.

Fredag den 26. oktober kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. Aage Fogh ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Aage Fogh har vedkommende gruppe udpeget *Kirsten Gloerfelt-Tarp*, som herefter er valgt.

I skrivelse af gårs dato meddeler folketingsmand Kristen Amby, at han på grund af udsendelse i offentligt hverv som delegeret til FN fra og med den 5. november d. å. er bortrejst i mindst 1 måned, hvorfor han anmoder om orlov og om, at hans stedfortræder må blive indkaldt.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Ingmar Wagner, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ingmar Wagner): Jeg har herved den ære på den kommunistiske folketingsgruppes vegne at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til forbedring af den værnepligtige ungdoms forhold.*

Kommunisterne har tidligere fremsat et lignende forslag til folketingsbeslutning. Da forslaget sidst var til behandling her i salen, blev det mødt med en vis sympati, men endnu er der ikke taget skridt til at indføre disse nødvendige og rimelige forbedringer til gavn for soldaterne. Vi kommunister har den opfattelse, at der snarest må ske noget på dette område. Den aflønning, der trods stadig højere priser gives de værnepligtige, er alt for lille. Den er stadig 2 kr. daglig for værnepligtige i de første 6 måneder; derefter stiger den daglige aflønning med 25 øre i de næste 6 måneder, og i tjenestetiden ud over 1 år får de værnepligtige 3 kr. daglig. Derimod får som bekendt de frivillige menige 4 kr. daglig i elevtiden. Kommunisterne foreslår, at aflønningen for de værneplig-

[Ingmar Wagner.]

tige kommer på højde med de frivilliges, og at lønnen bliver 4 kr. daglig gennem hele tjenestetiden. Også den nuværende ordning med orlovsrejser er efter kommunisternes opfattelse aldeles utilstrækkelig. Mange soldater er kaserneret langt fra deres hjem og har ikke selv råd til at betale de dyre rejser. Efter den gældende ordning for orlovsrejser gives der 2 gratis rejser årlig; dette foreslås udvidet til 1 gratis orlovsrejse månedligt.

For tiden finder en helt urimelig forskelsbehandling af de værnepligtige sted, når det drejer sig om udgangsfodtøj og gratis skoforsåling. F. eks. får soldater i søværnet stillet sko til rådighed, samtidig med at de under hele tjenestetiden får deres fodtøj gratis forslået; denne ordning gælder ikke for hæren. Her skal de menige selv holde sig med udgangsfodtøj, og de skal selv betale de nødvendige skoforsålinger. I øjeblikket koster et par sko mellem 60 og 80 kr. og en forsåling et sted mellem 15 og 20 kr. Det er helt urimeligt af forlange, at soldaterne selv skal afholde disse store udgifter af deres meget beskedne løn. Derfor foreslås det, at den ordning, der gælder for søværnet, også kommer til at omfatte alle andre værnepligtige.

På samme måde, som marinen har fordele med fodtøj, gør der sig en forskel gældende for undermunderingen og vask af tøj. Andre soldater får f. eks. kun udleveret 3 par sokker det første år, og det er ikke ualmindeligt, at disse er slidt op under de første måneders rekruttid. Har den værnepligtige brug for flere sokker, må han selv anskaffe dem. Noget lignende gælder for skjorter og undertøj. Kommunisterne foreslår, at alle værnepligtige får stillet den nødvendige undermundering til rådighed i hele tjenestetiden, samtidig med at der gennemføres en ordning, så at det fremtiden er muligt for alle værnepligtige at få vasket deres tøj på kaserne uden at betale herfor. En sådan ordning er også indført for marinen.

De udgifter, som disse nødvendige forbedringer for de værnepligtige vil betyde på forsvarsministeriets budget, må ikke betyde en forhøjelse af de i forvejen alt for høje militæruddgifter, men bør modsva-

res af besparelser på andre områder inden for militæret, bl. a. ved at nedsætte tjenestetiden til at være højst ét år.

Jeg skal med disse få ord på den kommunistiske gruppes vegne anbefale forslaget til folketingsbeslutning om foranstaltninger til forbedring af den værnepligtige ungdoms forhold.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Kjældgaard.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Kjældgaard.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Borgmester Rud. Rasmussen, Varde, vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til fremme af færdselssikkerheden [af A. C. Normann m. fl.]

Valgt blev: Victor Gram, Jens Hansen, Heising, Horn, Kai Jensen, Wiggo Larsen, Chr. Rasmussen, Ravn, Helga Pedersen, Vagn Bro, From, Holmberg, Tholstrup, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Marie Antoinette von Lowzow, Ninn-Hansen og A. C. Normann.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om værn mod dumping m. v.

Valgt blev: *Lars P. Jensen, Bundvad, Einer-Jensen, Carl P. Jensen, Lars M. Olsen, Hans Rasmussen, Robert Sørensen, Harald Nielsen, Alfred Bøgh, Thorkil Kristensen, Peter Larsen, Anker Lau, Foss, Poul Møller, Weikop, Aage Fogh og Bertel Dahlgaard.*

Derpå foretoges:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om pas til danske statsborgere m. v.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 332).

Der var stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen og Aksel Larsen:*

Til § 1.

I paragraffens slutning ændres punktum til komma, og der tilføjes: „og som nyt sidste punktum tilføjes: „Pas til søfolk udstedes altid uden gebyr.““

Af *Tholstrup:*

Til § 1.

I 2. linje ændres „10 kr.“ til: „6 kr.“.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Alfred Jensen: Da vi sidst behandlede dette lovforslag, rejste jeg spørgsmålet om sømændenes fritagelse for pasgebyr. Ministeren gav udtryk for, at det efter hans skøn var i strid med lovens forudsætninger at fritage søfolk for pasgebyr.

Jeg forstår ikke dette, når man tager i betragtning, at der i loven står, at visse medborgere kan fritages for pasgebyr. Jeg kunne bedre have forstået det — og det er måske også det, jeg skal forstå — hvis ministeren ikke mener, at loven hjemler ham ret til at fritage søfolkene for pasgebyr. Dette er nu heller ikke min opfattelse, men da jeg forstår, at der er nogen uenighed om, hvordan lovens paragraffer skal fortolkes,

har den kommunistiske gruppe ment det formålstjenligt i hvert tilfælde at fjerne denne uklarhed, således at man ikke kan hævde, at loven ikke indeholder hjemmel for en sådan afgørelse. Vi stiller derfor ændringsforslag om, at søfolkene altid skal fritages for pasgebyr.

Jeg håber, der er forståelse for denne tankegang i det høje ting, og jeg anbefaler de ærede medlemmer at stemme for vort ændringsforslag.

Tholstrup: Medens det er frivilligt for de fleste andre borgere, om de vil have et pas eller ej, er det tvungent for vore søfolk og måske for eksportchauffører. Jeg er derfor sympatisk indstillet over for det ændringsforslag, der er stillet af det ærede medlem hr. Alfred Jensen m. fl., men ændringsforslaget er måske nok lidt ubehændigt formuleret, da det kun tager hensyn til søfolkene. Nu kan man sige, at søfolkene på så mange andre områder ikke fuldt ud kan nyde det gode, det er at være medlem af et samfund, og derfor kan der være særlig grund til at støtte den af det ærede medlem hr. Alfred Jensen fremsatte betragtning.

Det ændringsforslag, jeg på min gruppes vegne har stillet, går ud på at ændre det foreslåede pasgebyr på 10 kr. til 6 kr. Man synes at have handlet noget overilet, idet der ikke forud for kravet om en forhøjelse fra 5 kr. til 10 kr., som af den højtærede justitsminister foreslået, var foretaget en nøje undersøgelse af udgiftsstigningen. Først da jeg rejste spørgsmålet, blev sagen nærmere undersøgt, og det viste sig da, at man kun kunne nå frem til en udgift ved pasudstedelsen på 4 kr. 69 øre plus nogle ukendte udgifter til administrationen. Jeg mener, at dette berettiger mig til at foreslå, at man nøjes med at forhøje beløbet til 6 kr., idet der da skulle være fuld dækning for de øgede udgifter, og således at man ikke kan opretholde påstanden om, at der indføres en rejsskat. Hvis dette var meningen, skulle lovforslaget slet ikke være kommet fra den højtærede justitsminister, men så burde det have været fremsat af den højtærede finansminister, for i så fald var det jo en måde at skaffe indtægter til statens kasse på.

Jeg vil anbefale, at man holder sig til det sunde princip, at borgere i almindelighed